

Андрейчук У.В., науковий співробітник наукової лабораторії з проблем кадрового забезпечення діяльності ОВС Національної академії внутрішніх справ, кандидат економічних наук, доцент

МОВА ЯК ЕЛЕМЕНТ КУЛЬТУРИ ПРАЦІВНИКА ПОЛІЦІЇ

Процес національного відродження нашого народу позначився корінними змінами в усіх сферах суспільного життя. При цьому мова як один з факторів самоорганізації нації стала важливим критерієм духовності, культури, освіченості народу і кожного громадянина зокрема. Панас Мирний писав:

„Найбільше і найдорожче добро в кожного народу - це його мова, ота жива схованка людського духу, його багата скарбниця, в яку народ складає і своє давнє життя, і свої сподіванки, розум, досвід, почуття».

Важко переоцінити ту роль, яку відіграє усне мовлення як засіб спілкування і зняття впливу на маси. Уміння говорити

важливіше від усього іншого. У наші дні, коли помітно зростає політична активність людей, уміння говорити (а також і писати) чітко, послідовно, переконливо і правильно - не лише показник культури людини, а одна з умов її участі у громадському житті.

Віконцем, крізь яке людина бачить світ,
В.О. Сухомлинський називав мову. І добре, коли це віконце чисте, прозоре. Тоді і життя пізнається в усій його величі та красі. Отож, працівник поліції повинен постійно стежити за тим, що, де і як сказати, написати, завжди дбати про чистоту свого віконця - мови. Мова - втілення думки, що багатша думка, то багатша мова.

Орфографію не можна поліпшити у відриві від загальної культури. Орфографія завжди шкутильгає у тих, хто духовно безграмотний. А щоб досягти високого рівня загальної культури, треба бездоганно володіти мовою - найважливішим засобом пізнання розмаїтого навколишнього світу, мистецьких надбань людства. Для працівників поліції володіння мовою є необхідним для успішного виконання своїх обов'язків.

Історія рідної мови знає кілька бурхливих періодів, проте, сучасний етап її розвитку особливий. Він ознаменований утвердженням державності, пошуками нових форм економічного, соціального співжиття в суспільстві, відреченням від ідеологічного тоталітаризму, звільненням від імперського синдрому, який для української мови не так давно означав важко стримуване поросійщення як наслідок асиміляції з свавільним старшим братом. Найбільш потерпілою є лексика. Саме тому зараз вона зазнає найпильнішої ревізії і патріотичний обов'язок кожного українця - реалізувати потенційні можливості рідної мови, виявляючи її багатство та красу. Потрібно зробити так, щоб ожила в душах любов до рідного краю, щоб кожний був гордий, що він українець. А ще між нами повинно бути і братолюб'є і єдиномисліє, як заповідав Тарас Шевченко.

Готуючись до майбутньої практичної діяльності, працівники поліції мають оволодіти мовним багатством. Не може бути активною життєва позиція людини, яка не навчилася грамотно писати, не вміє підготувати доповідь, виступити у дебатах, скласти звіт про виконану роботу, написати статтю у газету тощо.

На відміну від усталеної практики головна увага в реформованій поліції України має бути приділена мовленнєвому розвитку поліцейських. Тому основна мета навчання рідної мови в поліції повинна полягати у формуванні особистості, яка володіє вмінням і навичками вільно, комунікативно виправдано користуватися мовними засобами при сприйнятті (слуханні та читанні), створенні (говорінні й письмі) висловлювань у цій сфері, формах, видах і жанрах мовлення, тобто в забезпеченні її всебічної мовленнєвої компетенції. Йдеться, звичайно, і про вміння спілкуватися з людьми, виступати публічно перед аудиторією. Тому стає ясною та зрозумілою потреба прилучення поліцейських і до мистецтва публічного мовлення. Працівник поліції без майстерного володіння живим словом взагалі не зможе виконати свій обов'язок. Краса, переконливість спілкування досягаються уважним ставленням до мови.